

XVI. PRO SCIENTIA ARANYÉRMESEK KONFERENCIÁJA SZEGED, 2022. OKTÓBER 13-15.

Egy civil kezdeményezés hatása: az össz epesav mérés bevezetése

Siska Andrea

Az „Epesavak meghatározása” vizsgálat nem tekinthető újdonságnak a laboratóriumi medicinában. 2013. január 1-ig a Szabálykönyvben 21710-es kódon megtalálható volt, de ettől a dátumtól kezdve törlésre került. Finanszírozás híján, illetve a kérő oldal felőli érdeklődés hiánya miatt a laboratóriumok ezt a vizsgálatot nem végezték az utóbbi időben.

Egy sajnálatos személyes tragédia arra indított egy budapesti jogásznőt, hogy ezt az elfeledett vizsgálatot újra életre keltse. A nagyobb kórházak és egészségügyi centrumok vezetőit megkeresve kérte őket, hogy vezessék be az intézményükben az epesavak meghatározását. Ennek a civil kezdeményezésnek köszönhetően több diagnosztikai laboratórium is beállította a vizsgálatot. Maguk az epesavak elősegítik a zsírok és zsírban oldódó vitaminok emésztését és felszívódását a vékonybélben. A számos kórkép közül, amelyek az össz epesav (TBA) szint megnövekedésével járhatnak, kiemelkedik a terhességi intrahepatikus cholestasis (ICP). Az ICP-t egy reverzibilis, hormonálisan kialakuló epe kiválasztási zavar okozza, amely korlátozott epeáramláshoz vezet az epehólyagon keresztül, és az epesavak felhalmozódását okozza a májban és esetleg a véráramban. Az anyai epesavak átjutnak a méhlepényen, és felhalmozódhatnak a magzatban, illetve a magzatvízben, ami jelentős kockázatot jelent a magzatra nézve. Az ICP esetén a fő szövődmények kockázta megnő, ld. a méhen belüli elhalás, a meconium-mal festett magzatvíz, a koraszülés (spontán és iatrogén) és az újszülöttkori légzési distressz szindróma. Előadásomban az össz epesav meghatározás újraéledésének indokairól, a vizsgálat jelentőségéről és a beállítása kapcsán keletkezett saját tapasztalataimról fogok beszélni.

